

Prva cvetka.

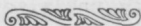
Tam na trati prva cvetka
zacvetela je,
k cvetki zali, k cvetki drobni
Anka pohitela je.

»Pojdi z mano, cvetka mila,
z mano pred oltar,
Materi naj te nebeški,
cvetka, nesem v dar — —.«

Cvetka drobna zadehtela,
zažarela je,
s cvetko prvo Anka v cerkev
pohitela je — — —

V cerkvici oltar Marijin
cvetka zdaj krasí,
v gorkih vzdihih pred oltarjem
Anica kleči,
in Devica sveta nanjo
blagoslov rosí — — —

Jakob Soklič.

Z vijolicami krasimo Marijin vrtec!

4. Ponižnost v govorjenju.

Ko bi znala vijolica govoriti, kaj mislite, kaj bi nam neki povedala, kako bi govorila? Sama sebe bi prav gotovo ne hvalila in povzdigovala, o drugih bi nikdar ne govorila poniževalno; Boga bi hvalila in poveličevala. Sploh bi v vseh okoliščinah tako govorila, kakor zahteva

prava ponižnost. Seveda, ker pa vijolica ne zna govoriti, je pač moja naloga, da vam, dragi čitateljčki, nekoliko opišem, kako in kaj govori, kdor je istinito ponižen.

Pregovor pravi, da vsak ptiček tako poje, kakor mu je kljunček zrastel. Pri človeku pa ne moremo trditi, da tako govori, kakor so mu usta zrastla ali kakršen ima jezik, marveč govori tako, kakor si je srce uravnal: kakršno je srce, tako je tudi govorjenje. Tako je razsodil sam naš Gospod Jezus Kristus. Torej bo tudi p o n i ž n o g o v o r i l vsakdo, ki si je pridobil temeljito n o t r a n j o ali s r č n o ponižnost. Kdor zna ponižno misliti, zna tudi ponižno govoriti. To bi se prav gotovo zgodilo, ko bi vestno izpolnjevali nauke, ki ste jih že slišali o notranji ponižnosti. Vendar upam, da bo tudi to jako koristno, ako se še posebe nekoliko pomenimo o ponižnem govorjenju v raznih priložnostih, ker ponižne besede obenem tudi zelo podpirajo srčno ponižnost. Zakaj kdor pazi na jezik, kaj bo govoril, pazi gotovo tudi na svoje srce.

Glavno pravilo je: Ponižni človek se nikoli ne b a h a , t. j. ne hvali samega sebe, češ, kako je močan, pogumen, bistroumen, spreten, kako vse bolje zna nego drugi, kaj je že storil zaslužnega; ne pripoveduje širokoustno, kaj imajo doma imenitnega in slavnega, za koliko so boljši nego drugod itd. Sam o sebi in o domačih razmerah niti ne govori ne, ako ga nihče ne vpraša; ako pa mora govoriti, pove skromno in nakratko ter ničesar ne pretirava. Če pa kdo pohvali njega in njegove ljudi, navadno molči in izkuša pogovor zasukati na kaj drugega. In če že mora kaj reči, obrača besedo tako, da vse zasluge pripisuje Bogu, ne pa sam sebi. Pohvali stavi nasproti svoje slabosti in pomanjkljivosti.

Včasih je bahanje bolj p r i k r i t o , pa vendar dovolj glasno izpričuje, da v srcu ni ponižnosti. Tak tihotapski bahač se ne hvali naravnost, pač pa tako obrača pogovor, da bi bili drugi opozorjeni na njegove zasluge in vrline. Rad n. pr. pripoveduje, kako se je drugim delo ponesrečilo, da bi v lepši luči pokazal svoje uspehe; pripoveduje, kako so bili nerodni pri kakem opraviilu in jih je bilo treba še učiti in jim pomagati, zato da bolj v ospredje postavi svojo spretnost. V pogovorih rabi rad

nenavadne besede, zlasti iz tujih jezikov, da bi se pokazal bolj izobraženega in učenega.

Zelo grda je lažniva baharija, če se kdo hvali in povzdiguje radi prednosti, ki jih nima, ali vsaj ne v toliki meri. Tu je dvojen greh skupaj: laž in prevzetnost.

Nad vse ostudno je pa, če se kdo baha in poveljuje celo radi svoje hudobije, n. pr. kak junaški pretepač je, kako zna že grdo kleti, lagati, goljufati, pijančevati, svoje predstojnike za nos vnditi itd.

Kako pa govori ponižna vijolica, kadar občuje z ljudmi? O tu pa še posebno pazi, da govori vselej tako, kakor narekuje notranja, srčna ponižnost.

Ponižen človek ni nikjer vsiljiv in predrzen, marveč povsod razodeva neko boječo spoštljivost, ki jo Slovenci zovemo pohlevnost. V družbi odraslih ljudi se ne sili v ospredje in si ne upa veliko govoriti po starem pravilu: »Otroci naj takrat govore, ko jih kdo kaj vpraša.« Pa tudi med svojimi vrstniki je skromen v govorjenju. Kdor hoče le sam govoriti in drugih ne pusti do besede, nikakor ni ponižen; njegova ošabnost je povedana že v tem, da hoče imeti vedno le »prvo« ali »veliko« besedo.

Kadar želi kaj imeti, ponižni otrok ne zahteva z zapovedujočo besedo, marveč krotko poprosi, in ko je prejel, se dostojno zahvali. Če se mu katerikrat ne ustreže, se ne prepira in ne mrmra jezljivo. Sploh drznih ugovorov in zadirljivih odgovorov ne pozna.

Ako je kaj grajan, ne zavrača krivde na druge, marveč molče prenaša in mirno prizna svojo napako, ki jo hoče po svoji moči popraviti. Molči celo takrat, če je po nedolžnem grajan ali tožen. Opravičuje se le tedaj če zahteva opravičbo njegovo dobro ime ali da se zabrani pohujšanje. Pa opravičuje se mirno in brez žaljitve. Posnema Jezusa, ki je navadno molčal, ko so mu krivico delali; včasih se je pa le opravičil, n. pr. takrat, ko ga je za uho udaril hlapec velikega duhovna. In kako krotko se je zagovarjal on, ki je kralj nebes in zemlje: »Če sem govoril napačno, dokaži mi; če sem pa prav govoril, zakaj me biješ?«

Ponižnost razodeva dober otrok tudi v tem, da dostojno pozdravlja in odzdravlja, kakor za-

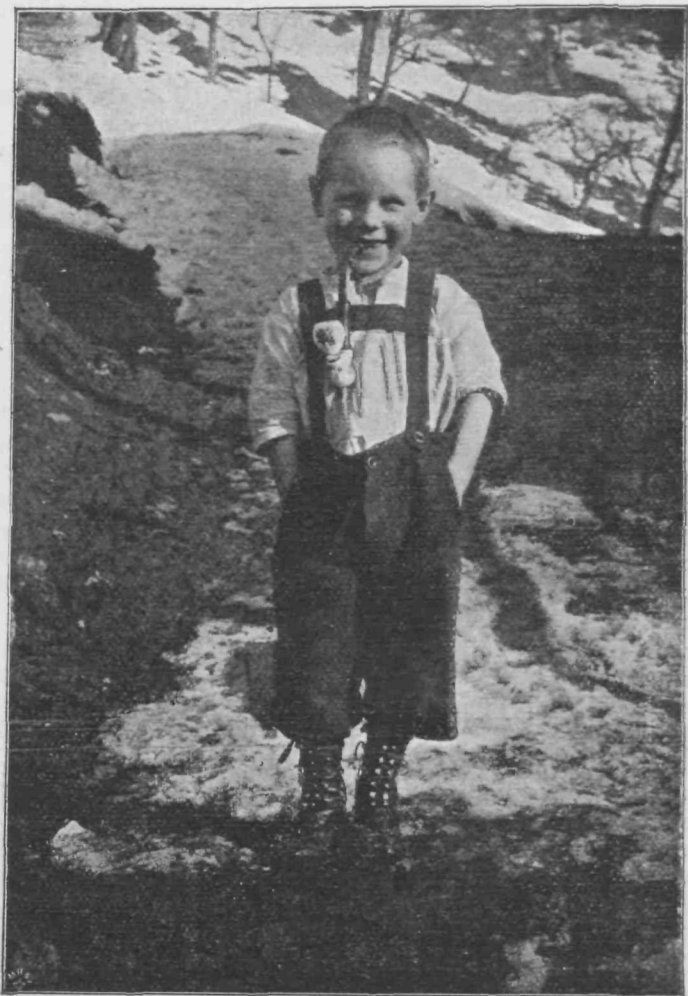
htevajo pravila lepega vedenja. Prevzetnež ne pozdravlja rad prvi; večkrat še niti ne odzdravi ne. — Sploh je ponižen otrok prizanašljiv in nikomur ne očita napak in slabosti in nikdar se ne izpozabi, da bi z merjal ali z grdimi priimki obkladal druge.

Posebno pa se lepota ponižnosti pokaže takrat, ko se govori o nenavzočih osebah. Če se prične kako opravljanje ali celo obrekovanje, se ga ponižni otrok ne udeleži, marveč izkuša dotičnega, o katerem se slabo govori, izgovarjati, kaj hvalnega o njem povedati ali pa pogovor spretno zasukati na kaj drugega. Pač pa se rad pridruži, če se hvalno govori o bližnjiku, ker ponižni človek sploh smatra druge za boljše od samega sebe.

Končno moram tu omeniti še neko jako važno reč: prav posebno se ponižuj takrat, ko govoriš z Bogom ali o Bogu in božjih rečeh. Ko moliš, le resnobno misli, kako veličasten je neskončno sveti vse-mogočni Bog, kako majhen in nizkoten si pa ti pred njim! Kakor Abraham reci tudi ti s ponižnim srcem: »Govoril bom s svojim Gospodom, dasi sem prah in pepel.« Enaka ponižnost naj nam narekuje besede, ko govorimo z Marijo, z angeli in svetniki, saj pač nismo vredni, da govorimo s tako svetimi in vzvišenimi osebami. Vselej naj nas navdaja ponižna spoštljivost, ko govorimo o svetih osebah in rečeh, ali ko jih le imenujemo.

Prevzetni prst. Predzadnji prst, ki je poleg mazinčka, se imenuje zlatnik, ker se navadno nanj natika prstan. Ta zlatnik si je nekoč nataknil prelep prstan iz biserov in dragih kamenov, ki so se lesketali kakor solnčni blesk na vodi. Radi tega pa je bil zlatnik prevzeten in ni prav nič več maral za druge prste, marveč jim ošabno reče: »Jaz sem več kakor vsi vi drugi!« Ko drugi prstje slišijo to bahanje, se ujezé, in palček reče v imeu vseh: »Če ti nočeš z nami, pa tudi mi ne bomo s tabo in ti ne bomo kar nič več pomagali.« In tako so bili skregani tri dni.

Zdaj hoče zlatnik utrgati cvetico, a palec reče: »Mi ti nočemo pomagati, ker si tako prevzeten«; in pustiti mora cvetko. Nato si hoče odtrgati črešnjo na drevescu,

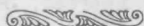

Ošabnemu dečku.

Otrok, če pipo v ustih in v žepu roke drži,
ostane otrok in velik mož zato še ni.

a drugi prstje mu nočejo pomagati, ker je bil prerzeten, in pustiti mora tudi črešnjo na vejici. Potlej hoče nogavico splesti, pa drugi mu nočejo pomagati, ker je bil prevzeten, — pustiti mora pletenje.

Slednjič izprevidi zlatnik, da brez svojih tovarišev nič ne opravi, zato se kesa svoje prevzetnosti. Glasno se joka in obeta, da ne bo nikdar več tak. S tem se prikupi drugim prstom, da so mu spet prijazni pa mu zopet pomagajo. In odsihdob si prstje niso bili več sovražni in še zmeraj uče ljudi, koliko sami sebi škodujejo, če živé v prevzetnosti in sovraštvu, koliko pa jim koristi, če so ponižni in postrežljivi.

Pasijonka — velikonočnica.

Kaj vse vrvi po Jeruzalemu? Kam hiti množica, kaj pomenjajo ti divji kriki? Po glavni cesti peljejo dva razbojnika, da ju križajo. In za njima, glej — za njima se opoteka s težkim križem na rami Jezus, Sin božji — — — Množica gleda utrujenega Gospoda, zağanja besen krik, dviguje pesti proti Gospodu. On pa se milo ozira na zapeljano ljudstvo. Njegove svete ustnice šepečejo: »Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.« Počasi se pomika izprevod naprej, množica narašča, krik besní — — —

Po drugi poti pa prihiti Marija, Mati Gospodova. Slišala je krik, videla razdivjano množico, vedela, kaj to pomení. Enkrat mora še videti svojega Sina — — — Pride do razpotja, po cesti pridivja množica, sredi množice — njen Sin s težkim križem. Marija ga zagleda, njeno srce prebode meč bolečin. Híti k njemu, ga objame — — — Jezus jo tolaži, a iz njenih oči se ulije potok solzâ. Svete solzice padajo na zemljo in iz njih poganjajo cvetke — pasijonke, priče Gospodovega trpljenja in žalosti Matere božje.

Tretji dan po Gospodovi smrti . . . Zlato solnčece se je posmehljalo z neba in poljubilo novoozelenelo naravo. — Pred revno hišico Janeza Evangelista kleči sveta Devica. Njeno srce kipi v pobožni molitvi. Njen